
Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2024:6y

Svenska kyrkan i utlandet – ny organisation för en långsiktigt hållbar utlandskyrka

Ekumenikutskottet har begärt kyrkorättsnämndens yttrande över utskottets justerade förslag till ändringar i 2, 57 och 59 kap. kyrkoordningen, som kyrkostyrelsen lagt fram i sin skrivelse 2024:4 *Ändringar i kyrkoordningen m.m.*, avsnitt två: *Svenska kyrkan i utlandet – ny organisation för en långsiktigt hållbar utlandskyrka* och som kyrkorättsnämnden yttrat sig över i Kn 2024:2y.

Utskottet föreslår, i likhet med kyrkostyrelsen men till skillnad från kyrkorättsnämndens tidigare förslag, att 2 kap. 9 resp. 14 §§ kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ekumenikutskottets förslag

2 kap.

9 §

Kyrkoherden leder all verksamhet i församlingar och pastorat.

Inom Svenska kyrkan i utlandet leder kyrkoherden även den mobila verksamheten.

Det finns närmare bestämmelser om kyrkoherden i 5 kap. och i 34 kap. 1, 2 och 9 §§.

14 §

Utlandsförsamlingarna inom en kyrkoherdes tjänstgöringsområde ska samverka avseende planering och utveckling av verksamheten. För sådan samverkan ska församlingarna bilda en samverkanskommitté.

Kyrkoherden är en av ledamöterna i samverkanskommittén.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om samverkanskommittén.

Kyrkorättsnämnden har tagit del av utskottets överväganden och önskar utifrån sitt granskningsuppdrag anföra följande. Den föreslagna lydelsen i 2 kap. 9 § kyrkoordningen uppfattas alltför allmänt hållen, vilket kan leda till oklarheter och avgränsningsproblem vid framtida tolkning och tillämpning. Det behöver således specificeras vilken del av den mobila verksamheten kyrkoherden inom Svenska kyrkan i utlandet leder. Så som förslaget idag är formulerat anser nämnden att det inte är tillräckligt klarlagt. Det är också eftersträvänsvärt att ha konsekventa skrivningar i kyrkoordningen, så att bestämmelserna harmonierar med varandra och skrivningar känns igen. Därför understryker kyrkorättsnämnden att den av nämnden förespråkade formuleringen i

2 kap. 14 § andra stycket kyrkoordningen, som kongruerar med nuvarande lydelse i ex. 4 kap. 6 § kyrkoordningen, är att föredra. I förslagen till 2 kap. 9 och 14 §§ kyrkoordningen föreslår således kyrkorättsnämnden dels kompletterande skrivningar, dels en harmonisering med andra kyrkoordningsbestämmelser enligt följande.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

9 §

Kyrkoherden leder all verksamhet i församlingar och pastorat.

Inom Svenska kyrkan i utlandet leder kyrkoherden även mobil verksamhet där anställda är stationerade inom kyrkoherdens tjänstgöringsområde.

Det finns närmare bestämmelser om kyrkoherden i 5 kap. och i 34 kap. 1, 2 och 9 §§.

14 §

Utlandsförsamlingarna inom en kyrkoherdes tjänstgöringsområde ska samverka avseende planering och utveckling av verksamheten. För sådan samverkan ska församlingarna bilda en samverkanskommitté.

Kyrkoherden är ledamot i samverkanskommittén.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om samverkanskommittén.

Utskottet föreslår vidare, till skillnad från kyrkostyrelsens och kyrkorättsnämndens tidigare förslag, att 57 kap. 7 a och 7 b §§ kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

57 kap.

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION FÖR SVENSKA KYRKAN I UTLANDET

Församlingsinstruktioner för Svenska kyrkan i utlandet

Församlingsinstruktionens innehåll

7 a §

För församlingar och övriga utlandsverksamheter inom Svenska kyrkan i utlandet ska en församlingsinstruktion utarbetas.

Instruktionen för Svenska kyrkan i utlandet ska innehålla det som anges i 5 § 2.

En församlingsinstruktion för en församling utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med Domkapitlet i Visby stift. Den får utfärdas av dom-

För varje församling inom Svenska kyrkan i utlandet ska det finnas en församlingsinstruktion.

Församlingsinstruktionen utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med Domkapitlet i Visby stift.

Församlingsinstruktionen ska innehålla

1. det som anges i 5 § 2,

kapitlet efter godkännande av kyrkorådet och kyrkoherden var för sig och efter att kyrkostyrelsen har getts tillfälle att yttra sig.

En församlingsinstruktion för en annan utlandsverksamhet utarbetas av kyrkoherden och kyrkostyrelsen i samråd med Domkapitlet i Visby stift. Den får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkostyrelsen och kyrkoherden var för sig.

Efter att domkapitlet har utfärdat församlingsinstruktionen är den bindande för församlingen eller verksamheten.

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en församling får väckas av kyrkorådet, kyrkoherden eller domkapitlet. Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en annan verksamhet får väckas av kyrkostyrelsen, kyrkoherden eller domkapitlet. En ändring godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen.

2. en beskrivning av församlingens verksamhet på andra orter än där församlingen är belägen,

3. en redovisning av hur samverkan sker med ambassader, konsulat och andra organisationer och

4. en redovisning av hur samverkan sker med andra kyrkor och samfund.

Utfärdande och ändring av en församlingsinstruktion

7 b §

Församlingsinstruktionen får utfärdas av Domkapitlet i Visby stift efter godkännande av kyrkorådet och kyrkoherden var för sig och efter att kyrkostyrelsen har getts tillfälle att yttra sig.

Efter att domkapitlet har utfärdat församlingsinstruktionen är den bindande för församlingen.

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen får väckas av kyrkorådet, kyrkoherden eller domkapitlet. En ändring godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen.

Kyrkorättsnämnden har tagit del av ekumenikuskottets överväganden och instämmer i dessa. Kyrkorättsnämnden förespråkar dock följande lydelse för 57 kap. 7 a § andra stycket kyrkoordningen, som kongruerar med nuvarande lydelse i 57 kap. 5 § första stycket kyrkoordningen, i syfte att uppnå en bättre harmonisering med befintliga kyrkoordningsbestämmelser.

57 kap.

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION FÖR SVENSKA KYRKAN I UTLANDET

Församlingsinstruktioner för Svenska kyrkan i utlandet

Församlingsinstruktionens innehåll

7 a §

För församlingar och övriga utlandsverksamheter inom Svenska kyrkan i utlandet ska en församlingsinstruktion utarbetas.

Instruktionen för Svenska kyrkan i utlandet ska innehålla det som anges i 5 § 2.

En församlingsinstruktion för en församling utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med Domkapitlet i Visby stift. Den får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkorådet och kyrkoherden var för sig och efter att kyrkostyrelsen har getts tillfälle att yttra sig.

En församlingsinstruktion för en annan utlandsverksamhet utarbetas av kyrkoherden och kyrkostyrelsen i samråd med Domkapitlet i Visby stift. Den får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkostyrelsen och kyrkoherden var för sig.

Efter att domkapitlet har utfärdat församlingsinstruktionen är den bindande för församlingen eller verksamheten.

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en församling får väckas av kyrkorådet, kyrkoherden eller domkapitlet. Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en annan verksamhet får väckas av kyrkostyrelsen, kyrkoherden eller domkapitlet. En ändring godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen.

För varje församling inom Svenska kyrkan i utlandet ska det finnas en församlingsinstruktion.

Förslag till församlingsinstruktion ska utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med Domkapitlet i Visby stift.

Församlingsinstruktionen ska innehålla

1. det som anges i 5 § 2,
2. en beskrivning av församlingens verksamhet på andra orter än där församlingen är belägen,
3. en redovisning av hur samverkan sker med ambassader, konsulat och andra organisationer och
4. en redovisning av hur samverkan sker med andra kyrkor och samfund.

Slutligen föreslår utskottet, till skillnad från kyrkostyrelsens och kyrkorättsnämndens tidigare förslag, att 59 kap. 3, 4, 7 och 9 §§ kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

Kn 2024:6y

59 kap.

3 §

Beslut om medlemskap i ekumeniska och mellankyrkliga organ på regional nivå fattas av stiftsstyrelsen efter hörande av domkapitlet.

Beslut om sådana medlemskap som avses i första stycket inom Svenska kyrkan i utlandet fattas av kyrkostyrelsen efter hörande av Domkapitlet i Visby stift.

4 §

Beslut om medlemskap i ekumeniska och mellankyrkliga organ på lokal nivå fattas av kyrkorådet efter godkännande av kyrkoherden.

Första stycket gäller även för en utlandsförsamling.

7 §

Församlingar och stift kan träffa lokala respektive regionala samarbetsavtal om särskild ekumenisk samverkan inom ramen för en nationell överenskommelse. När en församling träffar ett sådant avtal ska det godkännas av domkapitlet.

Utlandsförsamlingar kan träffa lokala samarbetsavtal om särskild ekumenisk samverkan inom ramen för en nationell överenskommelse. När en utlandsförsamling träffar ett sådant avtal ska det godkännas av Domkapitlet i Visby stift.

Kyrkostyrelsen kan inom Svenska kyrkan i utlandet träffa regionala samarbetsavtal om särskild ekumenisk samverkan inom ramen för en nationell överenskommelse. När kyrkostyrelsen träffat ett sådant avtal ska det tillställas Domkapitlet i Visby stift för kännedom.

9 §

En församling kan ha vänförsamlingsrelation med församlingar i andra kyrkor.

Innan kyrkorådet träffar ett vänförsamlingsavtal med en församling i en kyrka som Svenska kyrkan inte har någon ekumenisk överenskommelse med ska avtalet underställas domkapitlet för godkännande.

Första och andra styckena gäller även för en utlandsförsamling.

Kyrkorättsnämnden har tagit del av utskottets överväganden och önskar utifrån sitt granskningsuppdrag anförda följande. Den föreslagna lydelsen i 59 kap. 3 § andra stycket kyrkoordningen kan misstolkas med den föreslagna ordföljden. För att undvika syftningsfel föreslås istället följande lydelse.

59 kap.

3 §

Beslut om medlemskap i ekumeniska och mellankyrkliga organ på regional nivå fattas av stiftsstyrelsen efter hörande av domkapitlet.

Inom Svenska kyrkan i utlandet fattas beslut om sådana medlemskap som avses i första stycket av kyrkostyrelsen efter hörande av Domkapitlet i Visby stift.

Av utskottets förslag framgår inget föreslaget ikraftträdandedatum eller övergångsbestämmelser. Så som det får förstås överensstämmer utskottets förslag i dessa delar med kyrkorättsnämndens förslag i Kn 2024:2y, eftersom utskottet uppgett att det ansluter sig till kyrkorättsnämndens förslag gällande de bestämmelserna som inte redovisas i utskottets begäran om yttrande. Utöver ovannämnda påpekanden och förslag har kyrkorättsnämnden utifrån sitt granskningsuppdrag således inget att erinra mot de av ekumenikutskottet föreslagna ändringarna i kyrkoordningen.

Uppsala den 3 oktober 2024

På kyrkorättsnämndens vägnar,

Roberth Krantz, ordförande

Heidi Stenberg, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Mats Törnered, Charlotta Lind, Margareta Nisser-Larsson, Margareta Andersson, Mattias Benke och Sten Janson.